

Литература

1. Продовольственная безопасность стран // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.centrasia.ru>

Даниїла Бабак

Тернопільський національний економічний університет

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

Для удосконалення сучасних концепцій управління вітчизняними підприємствами на основі застосування стратегічних підходів необхідною є розробка комплексної системи обліково-аналітичного забезпечення стратегічного менеджменту. Відсутність комплексних підходів до впровадження стратегічних управлінських інформаційних систем та комплексних наукових досліджень у даній сфері є однією з основних проблем, що виступає перешкодою для забезпечення ефективності стратегічного управління на підприємствах України.

На думку Р. Бруханського, дослідження сучасних аспектів діяльності вітчизняних підприємств і побудова дієвих механізмів стратегічного управління ними потребує формування принципово нового теоретичного і методологічного інструментарію їхнього інформаційного забезпечення. Зокрема, потребує розвитку система бухгалтерського обліку в напрямі обґрунтування сутності та особливостей практичної реалізації методики стратегічного фінансового обліку, стратегічного управлінського обліку, а також удосконалення системи економічного аналізу в напрямі забезпечення його стратегічної орієнтації [3, с. 6].

Проведений моніторинг і узагальнення причин необхідності побудови системи стратегічного обліку дозволяє констатувати, що в якості передумов його становлення виступають як зовнішні фактори (загальноекономічні) – зміна параметрів функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання, так і внутрішні (безпосередньо облікові): побудова комплексної управлінської інформаційної системи (про внутрішнє і зовнішнє середовище) для прийняття стратегічних управлінських рішень; посилення значення і ролі управлінського обліку як складової управлінської інформаційної системи підприємства; необхідність формування облікових показників про майбутнє підприємства; доцільність формування системи управління вартістю на основі стратегічно орієнтованої системи обліку [1, с. 210].

У якості прогресивних зарубіжних методів стратегічного управління витратами пропонуємо «target costing», «kaizen costing» і «just-in-time».

Таргет-костинг (від англ. target costing – цільовий облік витрат) – новітній метод обліку витрат і управління собівартістю продукції, сутність якого полягає у мінімізації виробничих витрат, застосуванні превентивного контролю собівартості та калькулюванні цільової вартості продукту відповідно ринковій ситуації. Концепція «таргет-костинг» вперше апробована світовими лідерами бізнесу «General Electric» (США) та «Volkswagen» (Німеччина) у 50-х роках ХХ століття. Однак, глобальне визнання таргет-костинг здобув лише після його впровадження корпорацією «Toyota» (Японія) у 1965 році.

Цільовий облік витрат (таргет-костинг) базується на простій ідеї – якщо для успішного бізнесу продукцію необхідно реалізовувати за ціною, нижчою середньоринкової, то визначення собівартості потенційного продукту доцільно починати власне із визначення ціни збуту. Таким чином, традиційна послідовність ціноутворення ігнорується, все відбувається навпаки – спочатку встановлюється

ринкова ціна, потім визначається бажана норма прибутку, врешті розраховується максимально допустимий обсяг собівартості.

Кайдзен-костинг є прогресивним методом управлінського обліку витрат, оскільки в японських корпораціях система нормативного обліку (standard costing) обмежується цілями фінансового обліку, відповідно не підходить для координації обсягу витрат виробництва. До того ж кайдзен-костинг передбачає ширшу сферу застосування, ніж традиційний облік витрат, спрямований на формування нормативних показників витрат і аналіз відхилень. Метою кайдзен-костингу є скорочення виробничих витрат, трансформація методів виробництва, імплементація сучасних наукових розробок, інновацій, ноу-хау. Кайдзен-костинг, успішно реалізований корпорацією «Toyota» (Японія), являє собою ефективний інструмент зниження виробничих витрат, який забезпечує досягнення так званої «цільової собівартості» і гарантує високу рентабельність виробництва [2, с. 312].

Обидві моделі обліку «таргет-костинг» і «кайдзен-костинг» налаштовані на скорочення (оптимізацію) витрат, але на різних стадіях створення продукції: таргет-костинг – на етапі проектування та розробки; кайдзен-костинг – в процесі безпосереднього виробництва.

Паралельно з вище описаними методиками обліку витрат і оптимізації виробничих процесів провідними корпораціями Японії застосовується концепція «точно в строк» (Just-in-time (JIT), метою якої є постійна і цілеспрямована динаміка забезпечення рентабельності бізнесу шляхом уникнення відходів і втрат. Систему JIT не можна вважати повноцінним методом калькулювання собівартості продукції. Це лише певна філософія ведення бізнесу, спрямована на посилення ефективності існуючої на підприємстві системи обліку витрат. Вперше система JIT (just-in-time system) впроваджена корпорацією «Toyota» (Японія) у 70-х роках ХХ століття.

Література

1. Бруханський Р. Ф. Причини необхідності розробки стратегічно орієнтованої системи бухгалтерського обліку / Р. Ф. Бруханський // Економічний аналіз. – 2014. – Т. 16. – №. 2. – С. 210-217.

2. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Р. Ф. Бруханський, О. П. Скирпан. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 444 с.

3. Бруханський Р. Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва: монографія / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 384 с.

4. Гуменюк О. О. Функціонування аналітичного забезпечення діяльності підприємства / О. О. Гуменюк // Сталий розвиток економіки. – 2015. – № 3. – С. 212-216.

5. Пуцентейло П. Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства [Електронний ресурс] / П. Р. Пуцентейло // Сталий розвиток економіки. – 2015. – № 1. – С. 168-174. – Режим доступу https://scholar.google.com.ua/scholar?as_q=site%3Airbis-nbuv.gov.ua&as_sauthors=%20%D0%9F%D0%A0%20%D0%9F%D1%83%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%B9%D0%BB%D0%BE&hl=uk&btnG=&as_sdt=0%2C5

6. Пуцентейло П. Р. Особливості функціонування аналітичного забезпечення підприємств [Електронний ресурс] / П. Р. Пуцентейло // Інноваційна економіка. – 2015. – № 1. – С. 194-198. – Режим доступу http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=inek_2015_1_37

